

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Development of Creative Writing Exercise by using mind mapping for Prathomsuksa 6 Students

ณรงค์สุข นามวิชัย, อรธิดา ประสาร*, จำเริญ อุ่่นแก้ว**, ประกาศิต อาณุภาพแสนยากร**

หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพอก จำนวน 32 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวม 12 แบบฝึก มีค่าความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะโดยใช้แผนผังความคิด ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 12 ชุด มีประสิทธิภาพ 88.62/86.22 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D = 0.21)

คำสำคัญ: การพัฒนาการเขียน, การเขียนเชิงสร้างสรรค์, แบบฝึกทักษะ, แผนผังความคิด

ABSTRACT

The purpose of this study were as follows: 1) Development of creative writing exercise by using mind mapping for prathomsuksa 6 students to reach the criteria of 80/80 learning efficiency. 2) compare the students' learning achievements before and after. 3) examine the prathomsuksa 6 students' satisfaction with using the writing exercise by using mind mapping.

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

The samples were verified by simple random sampling totaling 32 students in prathomsuksa 6 in the second semester of the 2016 academic Banpog School. The instruments contained 4 types: 1) the learning management plans using creative writing by using mapping. 2) 12 creative writing exercise by using mapping 3) test of learning achievement with the reliability at 0.84 4) a questionnaire to measure the students learning satisfaction with the reliability at 0.90. The data were analyzed in terms of arithmetic mean, standard deviation and dependent t-test.

The study results were found as follows: 1) The creative writing exercise by using mind mapping for Prathomsuksa 6 students have the learning efficiency of 88.62/86. 22 higher than The specified criteria of 80/80. 2) The students' learning achievement for post-test are significantly higher than pre-test at the .01 level with statistical significance. 3) The Prathomsuksa 6 students were satisfied with learning using writing exercise by using mind mapping At the higher level ($\bar{X} = 4.59$, S.D = 0.21).

Keywords: Writing development, Creative Writing, Skill training, Mind mapping

บทนำ

ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทุกคนภาคภูมิใจในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร ช่วยสร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อกันระหว่างคนในชาติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้งผู้ส่งสารและรับสาร ภาษาไทยมีความสำคัญทางด้านการถ่ายทอดวัฒนธรรม การศึกษา การติดต่อสื่อสารและการปกครอง การใช้ทักษะการพูด การเขียน การเรียนรู้ภาษาไทยย่อมเกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นสื่อความคิด การเรียนภาษาไทย จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์ วิจาร์ณ คิดตัดสินใจ แก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล การเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้คำเรียบเรียง ความคิด ความรู้และภาษาได้ถูกต้องตามเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมายและถูกต้องตามกาลเทศะ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: น. 1) การจัด การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มุ่งไปที่การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทางความคิดของผู้เรียน ให้มีความสามารถมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ พัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เห็นอกเห็นใจคนอื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้และได้ระบุในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไว้ว่า สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนอธิบายชี้แจง การแสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง การเขียนรายงาน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งกระบวนการเขียนด้วย (กรมวิชาการ. 2544: น.21) และในการเขียนเป็นทักษะอย่างหนึ่งและเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกทาง วัฒนธรรมที่สำคัญ เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่ช่วยให้คนรุ่นหลังได้ทราบความเป็นมาของอดีตจนถึงปัจจุบันและการ เขียนยังเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้โลกเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้การเขียนยังถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายให้กับคนอื่นเข้าใจได้ เพราะการเขียนเป็นทักษะในการสื่อ ความหมายตามหลักของภาษาศิลป์ จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้มองเห็นความสำคัญของการเขียนว่า มีความจำเป็นอย่างย้ง ต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน (วรณีย์ โสมประยูร 2542: น. 139) ซึ่งการสอนทักษะการเขียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ปัญหาสำคัญอยู่ที่การขาดความรู้ ประสบการณ์ ความช่างสังเกต ความคิด การใช้ภาษา และขาด การฝึกฝน ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะมีพื้นฐานของการเป็นผู้เขียนที่ดี แต่ถ้าไม่เริ่มที่จะเขียนและฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ก็คงไม่อาจ เป็นผู้เขียนที่ดีได้ เพราะการฝึกฝนย่อมช่วยเพิ่มพูนทักษะการเขียนให้ดีขึ้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นการใช้กระบวนการเขียนพัฒนา

งานเขียนและปลูกฝังนิสัยรักการเขียนที่ดี ซึ่งการใช้ภาษาในการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง การใช้ภาษาเขียนจึงเป็นสิ่งสำคัญต้องเรียนรู้ฝึกฝน การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางการเขียนของผู้เขียนได้เป็นอย่างดีและตรงจุดประสงค์ของการเขียนมากที่สุด เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องอาศัยความสามารถด้านการใช้ภาษา เช่น การใช้ถ้อยคำ การเรียงคำ การใช้ประโยค การสะกดการันต์ การวางวรรคตอน การย่อหน้า การเขียนนำเรื่อง การสรุป และการใช้สำนวนโวหาร นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น การลำดับความคิด การแสดงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลสำเร็จของการเขียนเรียงความนั้นขึ้นอยู่กับผู้สอน เป็นสำคัญที่สามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางด้านการเขียนเรียงความให้ดีขึ้น และควรส่งเสริมให้มีการแสดงออกในด้านการเขียนเรียงความให้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของนักเรียนชั้นนั้นๆ

การจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ขาดความคิดและจินตนาการที่แปลกใหม่ในการเขียน การใช้ภาษายังไม่หลากหลาย การลำดับความคิดและภาษาที่ใช้ยังไม่สละสลวย ในการเขียนสะกดคำนักเรียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องและมักจะใช้ภาษาพูดเป็นภาษาเขียน ใช้คำในการเชื่อมโยงประโยคไม่เหมาะสม นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะเห็นได้จากเมื่อครูตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางการเขียนภาษาไทย นักเรียนมีความคิดที่หลากหลาย คิดได้แปลกใหม่และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิด

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการเรียนรู้โดยใช้ผังความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังความคิดในระดับมาก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา ฤดู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีบริบทขนาดโรงเรียน และจำนวนนักเรียนคล้ายคลึงกัน จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหนองบัวตาคง และโรงเรียนบ้านพอก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านพอก นักเรียน จำนวน 32 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งหมด 12 ชุด จัดทำแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 แผน (รวมแผนปฐมนิเทศ) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง แก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การดำเนินงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. บอกนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ทราบล่วงหน้า
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 30 ข้อ
3. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทดลองจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังความคิด
4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) หลังจากที่ยังเรียนจบแล้วโดยใช้แบบทดสอบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน
5. ตรวจสอบผลจากแบบทดสอบ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
4. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่าง การทำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิด ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ ดังนี้ แบบฝึกชุดการเขียนคำ แบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่องการเขียนคำ จากพยัญชนะต้นครูกำหนดให้เลือก มีประสิทธิภาพ 89.06/84.06 แบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง การเขียนคำ จากพยัญชนะต้นนักเรียนกำหนดเอง มีประสิทธิภาพ 90.31/85.00 แบบฝึกทักษะที่ 3 เรื่องการเขียนคำ จากพยัญชนะต้นครูและนักเรียนร่วมกันกำหนด มีประสิทธิภาพ 87.81/87.81 แบบฝึกชุดการเขียนประโยค แบบฝึกทักษะที่ 4 เรื่องประโยคบอกเล่า มีประสิทธิภาพ 88.44/84.38 แบบฝึกทักษะที่ 5 เรื่องประโยคคำถาม มีประสิทธิภาพ 87.81/86.56 แบบฝึกทักษะที่ 6 เรื่องประโยคปฏิเสธมีประสิทธิภาพ 89.69/86.88 แบบฝึกทักษะที่ 7 เรื่องการเขียนโฆษณา มีประสิทธิภาพ 86.56/87.81 แบบฝึกทักษะที่ 8 เรื่องการเขียนคำขวัญ มีประสิทธิภาพ 90.94/86.88 แบบฝึกทักษะที่ 9 เรื่องการเขียนคำอวยพร มีประสิทธิภาพ 87.81/88.75 แบบฝึกชุดการเขียนเรื่อง แบบฝึกทักษะที่ 10 เรื่องการเขียนเรื่องจากภาพมีประสิทธิภาพ 88.75/86.88 แบบฝึกทักษะที่ 11 เรื่อง การเขียนเรื่องจากคำมีประสิทธิภาพ 89.38/86.56 แบบฝึกทักษะที่ 12 เรื่องการเขียนเรียงความมีประสิทธิภาพ 86.88/83.44 และค่าเฉลี่ยของแบบฝึกทักษะทั้ง 12 แบบฝึกมีประสิทธิภาพ 88.62/86.22 ซึ่งแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นมีวิธีการจัดทำที่ถูกต้องเหมาะสม โดยดำเนินการสร้างตามกระบวนการอย่างมีระบบ วิธีการเขียนแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสม โดยมีการศึกษาหลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือครู เนื้อหา เทคนิค วิธีการจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางดังที่ เนาวรัตน์ ชื่นมณี (2540: น. 33) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะว่าแบบฝึกจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษา เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ในขณะที่เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้และนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที ซึ่งจะมีผลทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก นอกจากนี้แล้วยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ขุดพันธ์ นามท้าว (2550: น.79-80) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 81.12/83.76 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้คือ 80/80 และนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองรัตน์ โสสะสุ (2551: น. 92-93) ได้วิจัยการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.08/83.92 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 และนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แผนผังความคิด มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน $\bar{X}$ 26.28, S.D = 1.529 สูงกว่าก่อนเรียน $\bar{X}$ 14.84, S.D=3.254 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการเขียนแผนผังความคิด (Mind Map) นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย กล้าแสดงออก สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนๆ เกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การทำกิจกรรมของนักเรียนช่วยในการอธิบาย เพื่อสรุปการเรียนรู้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยนักเรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับ

ประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมสูง การจัดการเรียนรู้ด้วยโดยใช้แผนผังความคิดเป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงสมองของผู้เรียนสามารถทำให้เกิดความรู้ ความจำได้นาน เพราะมีกิจกรรมที่มีการทบทวนความรู้เดิม มีการนำเสนอมีการซ้ำบ่อยๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความจำได้ การจัดกิจกรรมโดยใช้แผนผังความคิดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความสัมพันธ์ของการคิดออกเป็นความคิดหลัก ความคิดรองโดยใช้แผนผังต่างๆ และการทำกิจกรรมระหว่างเรียนช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำเนื้อหาได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยมีลำดับกิจกรรมเริ่มจากผู้เรียนบูรณาการประสบการณ์เดิม การวิเคราะห์ประสบการณ์ การสร้างความคิดรวบยอด การลงมือปฏิบัติ การวิเคราะห์ และนำไปประยุกต์ใช้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ที่ได้กับเพื่อนๆ กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจึงเป็นวัฏจักรการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกทักษะเกิดการเรียนรู้ ด้านความคิด เชิงสร้างสรรค์ด้วยตนเองทำให้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนรู้อัตราสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของสุริพร เอี่ยมประโคน (2551: น 113-114) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการเขียน เขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) มีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผนและเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติได้แก่แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครู จากการสะท้อนผลการปฏิบัติทำวิจัยจริงที่ 3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 80.50 และนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 81.13 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีคะแนนการเขียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้น ได้รู้จุดดีและจุดบกพร่องเกี่ยวกับงานเขียนของตน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของ Mehmet (2011: น.33-39), Chen, Si; Zhou, Jing (2010: น.138-149), Timothy (2008: น. 33-50) ซึ่งการเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในทุกด้าน โดยเฉพาะในการตัดสินใจและเด็กจะใช้ความคุ้นเคยและสร้างนวัตกรรมการคิดขึ้นเองอีกด้วย

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, $S.D = 0.21$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อ 15 นักเรียนชอบแข่งขันในด้านการคิดเขียนคำให้ได้หลากหลาย ข้อ 17 แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนมีอิสระทางความคิด ข้อ 20 นักเรียนอยากให้อาจารย์จัดประกวดการเขียนเรื่องขึ้นในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.78 รองลงมาอันดับที่ 2 ข้อ 13 กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแบบฝึกทักษะฯ ช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.72 และลำดับที่ 3 ข้อ 11 นักเรียนจะทำคะแนนการเขียนเรื่องตามจินตนาการให้ดีขึ้น ข้อ 12 นักเรียนชอบเขียนเรื่องมากและข้อ 19 นักเรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ จนมีความเข้าใจและกล้าแสดงออก ค่าเฉลี่ย 4.69

ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบรรยากาศและสถานการณ์ นักเรียนมีความรู้สึก สบายใจ รู้สึกอบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน จากกิจกรรมที่หลากหลาย มีการคิด การวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการให้โอกาสได้แสดงออก สอดคล้องกับการวิจัยของ ชูศรี พิทักษ์ (2553: น 95-96) ได้วิจัยการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ชุดฝึกแบบบอเนกอนัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 83.75/82.81 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบบอเนกอนัย มีคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบบอเนกอนัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อสังเกตคือ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน สนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ สำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ในขั้นร่างของการเขียนแผนผังความคิดนั้น ครูควรแนะนำและมีคำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้คิด เพื่อที่จะได้มีความคิดที่แปลกใหม่และหลากหลายจึงจะสามารถเขียนอธิบายเป็นเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี เมื่อนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้จริงควรปรับให้เข้ากับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง

1.2 ในการนำแบบฝึกทักษะไปใช้จริงต้องอดทน ใส่ใจ เข้มงวด สำหรับการเขียนแผนผังความคิด และการนำคำมาใช้ในการเขียนข้อความและเขียนเรื่องนั้น ด้านผลงานนักเรียนเสร็จทันเวลาที่กำหนด ดังนั้นครูผู้สอนต้องเอาใจใส่ในเรื่องการรักษาเวลาในการปฏิบัติงานของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิดชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเนื้อหาอื่นๆ และศึกษาตัวแปรตามในด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการอ่าน การพูด เป็นต้น

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิดกับการเรียนรู้ แบบอื่นๆ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีพุทปัญญา

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการดูในชั้นอื่นๆ อย่างแพร่หลาย

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชุดพันธ์ นามท้าว. (2550). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูศรี พิทักษ์. (2553). การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ชุดฝึกแบบอบเนกอนัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- เนาวรัตน์ ชื่นมณี. (2540). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก เรื่อง เบ็ดหาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม., มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรืองรัตน์ โคสะสุ. (2551). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2542). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุริพร เอี่ยมประโคน. (2551). การพัฒนาการเขียน เขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Chan, Si and Zhou, Jing. (2010). “Creative Writing Strategies of Young Children: Evidence From a
Study of Chinese Emergent Writing” *Asian Perspectives*. 5(3); 138–149, December

Hazel, Smith. (2006). “Emerging from the Experiment: A Systematic Methodology for Creative Writing”
The international for practice 3 (1; 17–34:) January. Cliffs, N.J.: Prentice Hall.

Timothy N. Atkinson. (2008). “The Effect of creative Writing Activitices on the Story Writing skill”
Educational Sciences : Theory and Practice. 8(2) : 564–588i September.

Temizkan., Mehmet. (2008). “The Effect of Writing Activities on the Story Writing skill,” *Education
Sciences: Theory and Practice*, 11(2): 564–588; September.